

22. APRIL 2014. BROJ 350

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

DOGOVORENO: NE KORISTITI PRIRODNI GAS KOD SANKCIJA

PRAVILA IGRE

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*

REGULATIVA

STRAZBUR - Evropski parlament pozvao je EU i zemlje članice da „razgovaraju sa Rusijom jednim glasom“ ... i budu spremni za treću fazu (ekonomskih) sankcija protiv Rusije“. U neobavezujućoj rezoluciji, izglasanoj 17 aprila, plenum Parlamenta, takođe, „poziva na mere protiv ruskih kompanija i njihovih podfirmi, posebno u sektoru energetike, kao i prema ruskim investicijama i poslovima u EU, i da se preispitaju radi moguće suspenzije svi sporazumi sa Rusijom“. Evropski parlament, međutim, nije usvojio neobavezujuću rezoluciju o osudi ruskog pritiska na istočnoevropske države u kojoj se kaže da “EP smatra da “Južni tok” ne bi trebalo graditi i da bi trebalo obezbediti druge izvore snabdevanja”. Iako je nacr

podržalo svih pet glavnih političkih grupa, zbog ove odredbe povukli su se “socijalisti i demokrate (S&D)”. Knut Fleckenstein, nemački član S&D, rekao je da “nije pravo vreme za takvu rezoluciju”, pred sastanak SAD, EU, Rusije i Ukrajine u Ženevi 17.aprila. “Sada hoće da zaustave gradnju gasovoda. Kako da se razvijamo? Zašto ne zaustavimo isporuke preko “Severnog toka”? Ali, izgleda da “Južni tok” treba žrtvovati i mi to moramo da trpimo. Ne, Bugarska i ova vlada će braniti nacionalne interese”, izjavio je bugarski ministar energetike Dragomir Stoynev. Bugarski poslanik u EP Iliana Yotova pitala je EK ko će imati najveću štetu od prekida gradnje. “Kada je Rusija prekinula isporuke 2009. šteta za Bugarsku je bila 250 miliona evra, a ko će nadoknaditi eventualnu novu štetu”, pitala je. Euractiv.com

FRANKFURT - EU komesar za energiju, Guenther Oettinger smatra da nema rizika da snabdevanje Evrope ruskim gasom bude pogođeno eventualnim sankcijama zbog situacije u Ukrajini. On je u intervjuu za nedeljni broj nemačkog lista **Bild am Sonntag** rekao da je na osnovu više razgovora sa Gaspromom stekao utisak da „ruski partneri žele da nastave snabdevanje (EU) gasom“. „Dogovorili smo se da, bez obzira na eventualno uvođenje ekonomskih

sankcija, bilo sa evropske, bilo sa ruske strane, sektor gasa neće biti u tome prioritetan sektor“, rekao je on. Naglasio je da je „protiv smanjenja, ili prekidanja evropskih gasnih veza sa Rusijom u narednim godinama“.

BEČ - Direktor sekretarijata Energetske zajednice (EZ) Janez Kopač predstavio je 15. aprila zameniku ukrajinskog ministra energije predlog EZ za novi Zakon o gasu Ukrajine, objavljeno je na **portalu EZ**. Ako bude usvojen, zakon će uneti odredbe Trećeg energetskeg paketa EU u gasni sektor Ukrajine. Rok za to u Ukrajini je 1. januar 2015, dodaje se u saopštenju.

BRISSEL - Evropska komisija će ovog leta održati tri sastanka sa ključnim industrijskim grupama kako bi odlučila da li posle 2020. treba nastaviti besplatnu podelu dozvola za CO2 velikim zagađivačima. Saopštenje EK stiže posle prošlomesečnog neuspešnog dogovora o energetskeim i klimatskeim ciljevima do

2030. “Rezultati razgovora će obezbediti informacije za raspravu o ovim ciljevima na oktobarskom Savetu EU”, navela je EK. U januaru je EK predložila smanjenje emisije CO2 40% u odnosu na 1990, što će smanjiti ukupne emisije za 13.000 kompanija u sistemu ETS. **Euractiv.com**

BRISSEL – Evropska komisija zahteva od Nemačke da preduzme mere i - „kao što su to uradile sve druge države članice“ - uključi proizvođače polimera pod regulativu EU Sistema trgovine emisijama (ETS), ili će biti tužena za kršenje EU zakonodavstva. EU ETS primorava preko 13.000 elektrana, fabrika i aviokompanija u bloku da predaju jednu EU Dozvolu za svaku tonu CO2 koje emituju. Prošle godine pravilo je prošireno za oko 6%, uključujući i nove oblasti, poput polimera i hemijskog sektora, uključujući kolose BASF, Dow Chemical and Solvay . **Reuters**

LONDON - Evropska unija mora da formira energetska uniju kako bi osigurala snabdevanje gasom, napisao je poljski premijer Donald Tusk u članku objavljenom u **Financial Timesu**. "Bez obzira na to kako se kriza u Ukrajini bude razvijala, jedno je sigurno: prevelika zavisnost od ruske energije čini Evropu slabom", navodi Tusk. On je podsetio da Evropska unija stvara bankarsku uniju i da zajednički kupuje

uranijum za svoje nuklearne centrale, „pa bi isti pristup trebalo da ima i prema ruskom prirodnom gasu“. Tusk je napisao da bi u sklopu takve unije trebalo osnovati jedinstveno evropsko telo koje bi kupovalo gas za celu 28-članu Uniju, uz istovremeno uspostavljanje "mehanizma solidarnosti" kojim bi se pomoglo svakoj zemlji članici koja bi iz bilo kog razloga ostala bez snabdevanja gasom.

POSLOVI

BUDIMPEŠTA - Mađarska elektroprivreda MVM kompletirala je 15. aprila posao kupovine udela od 49,8% kompanije RWE u budimpeštanskom distributeru gasa Fogaz za 41 milijardu forinti. MVM je u završnim pregovorima sa Budimpeštom o kupovini ostatka od 50+1% kapitala Fogaza u vlasništvu glavnog grada. Fogaz ima 820.000 kupaca među domaćinstvima i u privredu i godišnje prodaje blizu dve milijarde kubnih metara gasa, preko mreže gasovoda od 5.800 km. **Portfolio.hu**

ISTANBUL – Vlada u Ankari je spremna da ponudi Rusiji da gasovod Južni tok ide teritorijom Turske, rekao je turski ministar energije Taner Jildiz. "Spremni smo da razmotrimo zahtev o prolazu gasovoda preko teritorije Turske", odgovorio je Jildiz novinarima na pitanje o projektu Južni tok. **Reuters**, pozivajući se na anonimnog energetskog analitičara, prenosi da se razmatra navodno mogućnost da cevovod izađe iz Crnog mora na kopno u Trakiji, na severozapadu Turske, umesto u Bugarskoj, kako bi se izbeglo direktno povezivanje Rusije i Evropske unije.

"Govori se da bi takav zahtev mogao biti upućen. U tom slučaju, mi ćemo ga razmotriti", naglasio je turski ministar koji će u ponedeljak, 21. aprila u Ankari razgovarati sa potpredsednikom Gasproma Aleksanderom Medvedevim. Turski zvaničnici naveli su da će to pitanje biti sastavni deo energetskog paketa o kome će se iduće nedelje razgovarati na rusko-turskom sastanku u Ankari. Paket će obuhvatiti široku lepezu tema, od većeg uvoza gasa i promene cene tog energenta do nuklearne energije, dodaju.

The screenshot shows the KyivPost website interface. At the top, there is a 'Subscribe online' button and a search bar. Below the navigation menu, there are 'HOT TOPICS' including 'Russia's War Against Ukraine' and 'EU-Ukraine relations'. The main article headline reads 'Reuters: RWE resumes natural gas supply to Ukraine' with a sub-headline 'April 15, 2014, 11:32 a.m. | Ukraine abroad — by Reuters'. The image accompanying the article shows a close-up of a pressure gauge on a blue gas pipeline with yellow valves, set against a background of power lines and a building.

BERLIN – Nemački RWE od prošlog utorka snabdeva Ukrajinu prirodnim gasom reverzibilnim tokom od zapada na istok, preko Poljske. Količine su za sada simbolične, ali bi mogle vremenom da narastu i pokriju oko petinu potreba te zemlje. Iz kompanije nisu precizirane ni količine, niti cena gasa – osim da ona nije subvencionisana, odnosno na nivou je tržišnih. RWE navodi da je otprilike trećina gasa koji prodaje Ukrajini poklona iz Rusije, a ostatak iz Severnog mora. Kompanija iz Esena navodi da bi narednih nedelja, ili meseci, značajnije količine mogle biti isporučene Ukrajini, ako bi se rešile razne političke i tehničke prepreke na slovačko-ukrajinskoj granici. Ugovor potpisan 2012. između RWE i ukrajinskog Naftogaza predviđa isporuke do 10 milijardi kubika gasa godišnje, što je otprilike petina potreka Ukrajine. RWE je prošle godine izvezao u Ukrajinu 1 milijardu m³ gasa. **Reuters**

KIJEV - U podzemnim skladištima gasa u Ukrajini ostalo je osam milijardi m³ gasa, što je dovoljno za tromesečno nesmetano snabdevanje Evrope, izjavio je u ponedeljak ukrajinski ministar energije Jurij Prodan za nacionalni bugarski radio. "Do juna treba računati da se reši problem skladištenja novih količina gasa", rekao je on. Prema ruskim procenama, Ukrajini treba oko 11 milijardi m³ gasa u skladištima, da bi mogla garantovati stabilne isporuke Evropi. **Itar TASS**

VARŠAVA - Francuski Total nije obnovio svoju jedinu licencu za istraživanje gasa iz škriljaca u Poljskoj, pridružujući se nekolicini naftno-gasnih kolosa, uključujući Exxon Mobil i Marathon Oil, koji su uradili isto

ranije. Iako je Total na istražnoj bušotini otkrio škriljni gas, zaključeno je da celo područje na istoku Poljske, blizu granice s Ukrajinom, nije komercijalno isplativo. Portparol poljskog ministarstva zaštite prirode, ocenio je da Total nije „bog zna šta“ ni radio na lokaciji, pa smatra da je nova regulatorna odluka prema kojoj vlasnici licence plaćaju državi nadoknadu ako ne izvedu radove, bila odlučujuća, prenosi 15/APR poljska novinska agencija **PAP**.

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

BERLIN - Sigmar Gabriel, ministar energije Nemačke, optužio je zemlje južne i istočne Evrope da blokiraju klimatske ciljeve za 2030., a prioritet daju problemu nezaposlenosti. U govoru, 14. aprila u Berlinu, povodom predavljanja izveštaja UN Međuvladinog panela o klimatskim promenama (IPCC) u kome su zemlje sveta pozvane da utrostruče eksploataciju obnovljivih izvora energije ... („inače globalna temperatura može do 2030. porasti za više od 2 stepena Celzijusa“), Gabriel je rekao da Nemačka, uz Skandinavске države, ostaje usamljena u klimatskoj politici. Dodaje da je tom jer je pritisak ekonomske krize dao tom pitanju prioritet u drugim evropskim državama. U istočnoj Evropi zemlje, poput Poljske, smatraju da je zaštita klime preteško breme u ovom trenutku, objašnjava Gabriel. **EurActiv**

BUKUREŠT - Rumunija planira da velike industrijske potrošače energije oslobodi plaćanja do 85 odsto troškova za obnovljive izvore energije (OIE) u narednih deset godina, saopštio je Ministarstvo ekonomije, nadajući se da će sprečiti otpuštanja u izbornoj godini. Nacrt propisa je poslednji u nizu širokih vladinih mera u ovoj godini kako bi se pomoglo industrijskim potrošačima sa visokim računima za gas i struju. Nacrt će omogućiti popuste od 40 do 85 odsto troškova za OIE, postaviti određene uslove firmama, obeshrabrili otpuštanja i podržati mere energetske efikasnosti. **Euractiv.com**

SOFIJA – Istraga koju je vodila bugarska energetska regulatorna komisija (DKEVR) protiv češkog distributera električne energije u toj zemlji, CEZ Bulgaria, nije utvrdila za sada bilo kakve prekršaje u poslovanju, saopšteno je 15. aprila iz te podfirme češke energetske grupacije ČEZ. Prema rezultatima

Audit at Power Distributor CEZ 'Showed No Lapse'

The audit being conducted by Bulgaria's energy watchdog DKEVR at Czech-based power distributor CEZ has found no lapses so far, the company announced on Tuesday.

Business » Energy | April 15, 2014, Tuesday // 16:05 |

finansijske inspekcije, nisu utvrđena bilo kakva kršenja licencnih uslova od strane tog distributera, objavio je Dnevnik.bg. Istraga je počela ove godine i obuhvatila je poslovanje distributera u periodu od jula 2008. do novembra 2013. godine.

BUDIMPEŠTA - Mađarski MOL je u ponedjeljak pokrenuo web stranicu na engleskom o svojim ulaganjima u Inu, ali i sukobima i sporovima vezanima za svoj angažman u hrvatskoj kompaniji. U saopštenju o tom potezu, citira podpredsednika za korporativne komunikacije MOL Grupe Dominica Kofnera da će otvaranje web stranice biti od koristi za objašnjavanje delikatne i kompleksne situacije oko Ine i oko čega se "zapravo vodi spor." Potseća na istoriju ulaska u Hrvatsku i kaže da od 2009. u toj zemlji posluje u otežanim uslovima... „i zbog nepovoljne investicione klime i nepredvidivog regulatornog okruženja. Na adresi molincroatia.com, daje se pregled MOL-ovih investicija u Inu, kao i kako vidi svoj doprinos Inu i Hrvatskoj. Među dostupnim dokumentima su i Glavni ugovor o gasnom poslovanju, Prva dopuna tog ugovora i AZTN-ova dozvola za koncentraciju MOL-a i Ine. Na stranici se prenose i saopštenja MOL-a vezana uz Inu uključujući i poslednje da je sa mađarske strane istaknuta potreba „ubrzanja pregovaračkog procesa kako bi se postigao sporazum ". Navodi da će stranica biti redovno dopunjavanja, kako bi akcionari MOL-a bili u toku sa ovom temom.

ZAGREB - Zagreb već nekoliko meseci uverava kolege iz Evropske komisije da terminal za utečnjeni prirodni gas (LNG), koji bi trebalo da se gradi na ostrvu Krku u Hrvatskoj, bude zajednički projekat za

snabdevanje jugoistočne Evrope gasom, rekao je ministar privrede te zemlje. Ivan Vrdoljak se nada da će pre kraja godine dobiti odluku kojom bi deo sredstava za LNG terminal bio osiguran iz sredstava Evropske komisije i dodaje da sa ukrajinskom krizom ovaj projekat postaje „mnogo realnija opcija“. croenergo.eu

BOSANSKI BROD - Rafinerija nafte u Bosanskom Brodu je duguje dva puta više od vrednosti kapitala preduzeća, dok su kratkoročne obaveze veće od obrtno imovine, javlja agencija Fena pozivajući se na revizorski izveštaj za 2013. godinu, koji je uradio Deloitte. Rafinerija je na kraju 2013. iskazala gubitak od 23.578.210 evra, dok akumulirani gubitak iznosi 256.549.710 evra. "Takođe, na kraju 2013. kratkoročne obaveze Rafinerije veće su od njene obrtno imovine za 9.351.520 evra, a neto zaduženost je više od dva puta veća od kapitala", upozorili su revizori. "Sposobnost ovog privrednog društva da nastavi poslovanje u skladu s načelom stalnosti poslovanja je zavisna od kontinuirane finansijske podrške matičnog preduzeća (OAO "NIK", Ruska Federacija). Dana 17. januara 2014. matično preduzeće je dostavilo pismo podrške Rafineriji u kojem se obavezalo da će pružiti svu neophodnu finansijsku podršku za period od 12 meseci od datuma priloženih finansijskih izveštaja, kako bi Rafinerija nastavila sa redovnim poslovanjem", naveli su revizori. U toku 2013. godine u Rafineriji nafte u Bosanskom Brodu je ukupno prerađeno 958.000 tona sirove nafte. [aljazeera](http://aljazeera.com)